

SAMENWERKINGSVERBAND PASSEND ONDERWIJS PO 20.01

C.4.b. SOP model SWV 20.01

Schoolondersteuningsprofiel

Versie 2019 – 2023 (2.0)

IKC De Wierde
Kleine Straat 8, 9774 PN Adorp

Inhoud

Inleiding	2
1. Algemene gegevens van de school	5
2. Missie & Visie van de school	5
3. Basis- en extra ondersteuning binnen Lauwers & Eems	12
4. Welke ondersteuning kan de basisschool bieden	13
4.1. Kernkwaliteiten Samenwerkingsverband 20.01	13
4.2. Basisondersteuning binnen onze school	15
4.3. Wat biedt onze school aanvullend op de basisondersteuning?	19
4.4. Hoe ziet de actuele verscheidenheid eruit op de school?	20
4.5. Grenzen aan de zorg	20
5. Extra Ondersteuning	22
6. Ambities van de school	23

Bijlagen

- A. Checklist ijkinstrument basisondersteuning
- B. Verscheidenheidsindex (VI), informatie
- C. Invulschema Verscheidenheidsindex
- D. Instrument Verscheidenheidsindex

Inleiding

In dit Schoolondersteuningsprofiel (SOP) geeft onze school aan hoe de ondersteuning en begeleiding op de school eruit ziet en welk aanbod van onderwijs gebaseerd op de formulering basisondersteuning, aanbod voor ondersteuning en extra ondersteuning die aan leerlingen bij ons op school geboden kan worden.

Aangaande het SOP staat in het (vernieuwde) Ondersteuningsplan van het SWV PO 20.01 (2018) het volgende omschreven:

De basisondersteuning is het door de gezamenlijke schoolbesturen afgesproken niveau van ondersteuning dat beschikbaar is voor iedere leerling op alle scholen in het samenwerkingsverband. Het gaat daarbij om het geheel van preventieve en licht curatieve interventies die de school binnen haar onderwijsstructuur planmatig en op een overeengekomen kwaliteitsniveau, eventueel met samenwerkende ketenpartners, uitvoert. Deze interventies organiseren de scholen zelf met de hen daartoe beschikbaar gestelde middelen. Dit betekent dat de basisondersteuning structureel beschikbaar is voor of binnen de basisschool; deze staat per school concreet uitgewerkt in het Schoolondersteuningsprofiel (SOP). Er wordt voor deze interventies dus geen toewijzende verklaring afgegeven die recht geeft op extra ondersteuning door het samenwerkingsverband.

De vastgestelde basisondersteuning van het samenwerkingsverband is gebaseerd op dertien kernkwaliteiten die voortkomen uit de vier elementen van basisondersteuning uit het Referentiekader (2013) horend bij de wet op Passend Onderwijs. Het niveau ligt daarmee boven de inspectienorm (basiskwaliteit, Waarderingskader 2017) en komt overeen met wat 85% van alle kinderen in het basisonderwijs kennen en kunnen.

Een omschrijving van de basis- en extra ondersteuning die een individuele school binnen een samenwerkingsverband kan bieden. Het geheel van ondersteuningsprofielen moet zorgen voor een dekkend aanbod van onderwijszorg binnen het samenwerkingsverband. Hiermee kunnen alle schoolbesturen binnen het samenwerkingsverband een passende plek vinden voor elke leerling en hun zorgplicht waarmaken.

En in de omschrijving van basisondersteuning: De door het samenwerkingsverband vastgestelde omschrijving van de basisondersteuning en de eventueel extra ondersteuning die een individuele school – eventueel met ketenpartners – biedt.

Kortom: in het SOP komt de stand van zaken rondom de basisondersteuning en de basiskwaliteit van de scholen (gebruik: checklist) en de extra ondersteuning die de school biedt (gebruik : index verscheidenheid). En wenselijk: de ambities van de school omtrent het bieden van extra ondersteuning

Wettelijk kader

Wettelijk is vastgesteld dat het Schoolondersteuningsprofiel een document is, waarin de school de taken, de verantwoordelijkheden en de werkwijze ten aanzien van Passend Onderwijs vastlegt. In dit document beschrijft de school de basisondersteuning, de extra ondersteuning de school biedt of wil gaan bieden. Als slot beschrijft de school de ambities die er zijn rond Passend Onderwijs.

Het Schoolondersteuningsprofiel:

- is gerelateerd aan het schoolplan en de schoolgids
- is een verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van de school
- wordt geschreven door de directie van de school
- wordt tenminste eenmaal per 4 jaar (dat wordt jaarlijks) vastgesteld
- wordt ter advies voorgelegd aan de medezeggenschapsraad

Samenwerkingsverband 20.01

Onze school maakt deel uit van het provinciaal samenwerkingsverband Passend Onderwijs (SWV 20.01). In dit regionaal samenwerkingsverband is een dekkend aanbod onderwijsondersteuning aanwezig.

Alle informatie over het samenwerkingsverband 20.01 vindt u op de website:

www.passendonderwijsgroningen.nl

1. Algemene gegevens van de school

Naam van de school	: IKC De Wierde
Bezoekadres	: Kleine Straat 8
Postcode	: 9774 PN
Plaats	: Adorp
Brinnummer	: 18EG
Directeur	: Jaap Rosema
Schoolleider	: Floor van de Werfhorst
Intern Begeleider	: Elsa Schepers
Samenwerkingsverband	: 20.01
Aantal leerlingen oktober 2019	: 57

2. Missie & Visie van de school

Missie

Onze missie is om kinderen te stimuleren in hun gehele ontwikkeling als voorbereiding op het deelnemen aan onze dynamische samenleving als zelfstandig en democratisch burger. We willen dat kinderen zichzelf leren kennen, zich goed leren verhouden tot anderen en zich ontwikkelen op alle ontwikkelgebieden die wij centraal stellen om een goed leven te kunnen opbouwen in de 21e eeuw. Naast de doelen die we stellen voor de toekomst, bieden we een omgeving om te zijn wie je bent waarin samen leven, samen spelen en samen werken centraal staat. We stellen ons als doel om kinderen **waardige, aardige en vaardige** mensen te laten zijn en blijven.

Visie

Leren doe je zelf en voor jezelf. Kinderen ontwikkelen niet lineair, ontwikkeling gaat in sprongen. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en willen de wereld om zich heen ontdekken. Deze eigenschappen blijven behouden door een goed onderwijsaanbod en een uitdagende leeromgeving. Een uitdagende leeromgeving biedt voldoende materialen voor kinderen waarmee ze zich kunnen ontwikkelen binnen de leerlijnen die we stellen. Die leerlijnen worden voor kinderen steeds inzichtelijker naarmate ze ouder worden. Het belangrijkste doel

van onderwijs is het aanbod van de volgende stap: als leerkracht ben je steeds op zoek naar de zone van de naaste ontwikkeling: het verschil tussen wat een kind zonder hulp kan en wat een kind met hulp kan (Lev Vygotski, sociaal- constructivist). Hiervoor is het nodig dat de leerkracht weet wat een kind kan en wat de volgende stap in de ontwikkeling / leerlijn is. De drie doelen van onderwijs zijn voor ons (onsonderwijs2032, eindadvies):

- Het ontwikkelen en ontdekken van de eigen persoonlijkheid (**waardig**). Dit heeft als doel, dat kinderen zichzelf goed kennen en daarmee goede keuzes voor zichzelf leren maken (persoonsvorming). Luc Stevens noemt dit autonomie, Gert Biesta noemt dit subjectivatie.
- Het ontwikkelen van de sociale vaardigheden (**aardig**). Dit heeft als doel je op een plezierige manier te verhouden tot anderen en je rol in de maatschappij respectvol te kunnen vervullen (maatschappelijke toerusting). Luc Stevens noemt dit relatie, Gert Biesta noemt dit socialisatie.
- Het ontwikkelen van kennis, vaardigheden en competenties (**vaardig**). Dit heeft als doel kinderen voor te bereiden op hun rol in de maatschappij en op de arbeidsmarkt (kennisontwikkeling). Luc Stevens noemt dit competentie, Gert Biesta noemt dit kwalificatie.

Als kindcentrum hebben we ten aanzien van de ontwikkeling van kinderen een pedagogische cirkel opgesteld in samenwerking met de kinderopvang. Dit zijn de waarden waar wij steeds op terugvallen in het maken van keuzes: **veiligheid en vertrouwen, betrokkenheid, ontwikkeling en samenwerken**. De korte lijnen in **de driehoek kind, ouder, school** vinden we hierin belangrijk. Een kind moet zich veilig en vertrouwd voelen en betrokken voelen bij de eigen ontwikkeling. Er is aandacht voor de belevenissen, het plezier en de zorgen van het kind. Er bestaan vele onderwijsconcepten. Er is niet 1 concept het beste, want dan zouden alle scholen dat doen. We spreken in het team over allerlei ontwikkelingen en halen daaruit, wat wij goed vinden voor kinderen, waarvan we denken dat kinderen zich daarmee het beste kunnen ontwikkelen. Daarom sluiten wij ons niet bij 1 visie aan, maar pikken we van alles het beste. Daarbij nemen we de schoolpopulatie, de ontwikkeling van het team en onderwijskundige ontwikkelingen mee. De volgende onderdelen geven ons hiervoor richting tijdens visiebesprekingen en worden verder beschreven:

- De hoofdlijnen van de ontwikkelingen van de afgelopen 4 jaren
- Het vakmanschap van het team vanuit 'Goed onderwijs'
- De route naar zelfsturend leren vanuit 'Leren? Dat kan ik zelf! Maar wil je even helpen?'
- De rollen van de leerkracht bij zelfsturend leren
- Partnerschap met ouders vanuit 'Teambuilding met ouders, CPS'

Dit leidt tot een beschrijving naar hoe we dit willen vormgeven in het onderwijs en welke kansen er de komende vier jaren voor ons liggen. Concreet wordt dit uitgewerkt in ons schoolplan 2019-2023, een vierjarig beleidsdocument waarin de richting van de school wordt beschreven en uitgewerkt in beleidsvoornemens.

De hoofdlijnen van de ontwikkelingen van de afgelopen 4 jaren

- Deze ontwikkelingen richten zich op bewegingen op een lijn, waarbij aangemerkt moet worden dat er geen goed of fout is, maar dat wij zoekend zijn naar welke plek op de lijn het beste bij onze kinderen past. Deze zoektocht blijven we voortzetten en verschilt uiteraard per kind. Meer intrinsieke dan extrinsieke motivatie: motivatie is de reden die kinderen hebben om een activiteit uit te voeren. Bij intrinsieke motivatie voer je het uit, omdat je het interessant / leuk vindt en omdat je het wilt leren. Bij extrinsieke motivatie doe het kind het 'voor de juf', 'voor het cijfer'. Intrinsieke motivatie leidt tot beter conceptueel begrip, meer doorzettingsvermogen, positief om kunnen gaan met stress en tegenslagen, creatief denken en beter leren.
- Meer werken met concreet materialen in plaats van zo snel mogelijk overgaan op abstracte bewerkingen: dit hebben we de afgelopen drie jaar ingezet voor rekenen, waarbij we gebruik maken van de hoofdfasen in een leerlijn: begripsvorming in de leefomgeving, ontwikkelen van procedures, vlot leren rekenen, flexibel toepassen.
- Meer coöperatieve werkvormen in plaats van individuele verwerking: wanneer kinderen samen opdrachten uitvoeren worden meer leerdoelen bereikt, dan wanneer zij zelf leerstof verwerken: overleggen, plannen, verhoging van de woordenschat, organiseren, flexibiliteit, andere strategieën etc.
- Meer kennis van het eigen handelen van de kinderen gericht op taak-werkhouding: zo krijgen kinderen met behulp van de leerkracht inzicht in hun eigen leerproces. Feedback

van de leerkracht is hierbij essentieel. Kinderen leren waarom ze vastlopen, hoe ze de stap hebben gemaakt en wat de volgende stap is.

Vakmanschap van het team

Voor de invulling van het vakmanschap van de leerkracht gebruiken wij het observatie instrument van 'Goed Onderwijs' met negen indicatoren, zoals deze binnen ons schoolbestuur wordt gehanteerd. Dit observatie instrument is leidend voor de invulling van de rol van de leerkracht en als er zaken zijn, waar in de klas tegenaan gelopen wordt, dient het als naslagwerk om te kijken welke oplossingen er zijn. De negen indicatoren worden uitgewerkt in leerkrachtgedrag en zijn:

- Pedagogisch handelen: ondersteuning, veiligheid, uitdaging
- Effectief benutten van onderwijstijd (time on task)
- Taakgerichte werksfeer
- Activerende directe instructie (scaffolding / zone van de naaste ontwikkeling, inhoudelijke helderheid en structuur, feedback en activering)
- Strategieën voor denken en leren
- Systematisch volgen van vorderingen
- Afstemming instructie en verwerking
- De kinderen zijn actief betrokken
- Verantwoordelijkheid kinderen organisatie en proces

Binnen deze indicatoren kunnen leerkrachten zich ontwikkelen en kunnen 4 didactische complexiteiten worden onderscheiden. Ons streefdoel is om te werken (toe te werken naar) didactische complexiteit 4. Deze worden uitgebreider beschreven in het schoolplan, maar zijn het kort:

- Startbekwame leerkracht van de PABO: voorwaarden voor een goede les worden beheerst
- De leerkracht die de vorm goed lesgeeft, maar dit nog niet verbindt aan de inhoud van de les
- De vorm van lesgeven is verbonden aan de inhoud van de vakdidactiek / aanbod / differentiatie

- De leerkracht weet wat dit specifieke kind nodig heeft om de taak te doen. Waarom valt dit kind uit (taak-werkhouding, verkeerde strategie)? De leerkracht kent alle leerlijnen en weet welk kind wat nodig heeft om de volgende stap te maken. Het kind krijgt hierbij meer ruimte.

Om in een leerlijn te werken, is het van belang dat de hoofdfasen van een leerlijn bekend zijn. Die hoofdfasen geven de leerkracht houvast om kinderen te helpen naar de volgende stap. Een voorbeeld van de hoofdfasen binnen de leerlijn voor rekenen is:

- Begripsvorming (met materialen uit het dagelijks leven)
- Ontwikkelen van procedures ($2+3=5$)
- Vlot leren rekenen (automatiseren van de sommen)
- Flexibel toepassen (transitie: in een verhaaltje de som $2+3$ er uit kunnen halen)

De route naar meer zelfsturend leren

Ons team heeft veel analyserende vaardigheden en weet in veel gevallen waarom kinderen uitvallen. Hierbij is de inzet van de intern begeleider essentieel, zowel in de analyse als in de begeleiding van kind en leerkracht. Als kinderen bijvoorbeeld uitvallen op bepaalde rekenstrategieën, is een tijdelijke begeleiding buiten de klas mogelijk met daarbij ondersteuning voor de leerkracht hoe dit in het onderwijsaanbod kan worden opgepakt. Het doel is om zoveel mogelijk te handelen in didactische complexiteit 3 en 4, waarbij de ontwikkeling gemaakt kan worden naar het zelfsturend leren / nemen van de regie voor het eigen leerproces van het kind. Hiervoor nemen we 'Leren? Dat kan ik zelf! Maar wil je even helpen?' van Karin Schalkers als uitgangspunt. Hierin worden kind competenties beschreven, die belangrijk zijn voor het zelfsturend leren, namelijk:

- Regie nemen voor je eigen leerproces
- Zelfreflectie (op eigen kennis, vaardigheden en attitude) en werkreflectie
- Toepassen van leerstrategieën
- Samenwerkend leren

Bij **'regie nemen voor het eigen leerproces'** speelt motivatie de belangrijkste rol. Op school moeten kinderen ook taken uitvoeren waarvoor zij niet intrinsiek gemotiveerd zijn. Als school zien wij het als onze rol om de extrinsieke motivatie zoveel mogelijk een autonome vorm aan te nemen door kinderen trots te laten zijn op hun prestatie en de doelen van de activiteiten op school inzichtelijk te maken, zodat kinderen het belang van de leerstof zien en weten naar welke doelen zij toewerken. Een autonomie-ondersteunende leerkracht geeft een kind keuzes. Deze keuzes zijn niet te uitgebreid, sluiten aan bij het niveau en waar mogelijk de interesse van het kind. Het werken met een weektaak kan het zelf nemen van regie ondersteunen. We gaan in de komende schoolplan periode kijken hoe het werken met doelen aansluit op bijvoorbeeld het werken met een weektaak.

Het doel van **'zelfreflectie'** en **'werkreflectie'** is, dat het kind inzicht krijgt in de eigen sterke en zwakke punten. Als een kind dit weet kan het de sterke kanten benutten en de zwakke kanten verbeteren. Dit komt ten goede aan de motivatie, wanneer het kind zich voor het grootste deel kan richten op de sterke punten en deze kan uitbouwen. Reflectie stimuleert zelfkennis en kinderen zijn zich na goed reflecteren meer bewust van hun leerstrategie. Het helpt kinderen dus tijdens het onderwijs op school, maar is daarnaast een vaardigheid waar de kinderen de rest van hun leven profijt van hebben. Bij reflectie houden kinderen zich bezig met het 'wat', 'waar', 'wanneer' en 'hoe'. Dit stimuleert ook het 'kritisch denken', waarbij kinderen zich bewust worden van het 'waarom'.

Bij het **'toepassen van leer strategieën'** gaat het erom, dat kinderen leren zich een doel te stellen, een plan te maken dit doel uit te voeren en deze planning uitvoeren. De 'executieve functies' (denkprocessen -functies- die belangrijk zijn voor het uitvoeren -executie- van sociaal en doelgericht gedrag) zijn hiervoor van essentieel belang. Zeker kinderen die meer moeite hebben met de leerstof profiteren van leerkrachtgedrag, dat de ontwikkeling van executieve functies ondersteunt. Er worden elf executieve functies onderscheiden, waarbij de dikgedrukte ons leiden om kinderen te stimuleren om leer strategieën te leren toepassen:

1. Respons-exhibitie (het vermogen om te denken voor je doet)
2. Werkgeheugen
3. Emotieregulatie
4. Volgehouden aandacht
5. Taakinitiatie

6. **Planning / prioriteiten stellen**

7. Organisatie

8. **Timemanagement**

9. **Doelgericht gedrag**

10. Flexibiliteit

11. **Metacognitie** (de situatie overzien om te bekijken of je het goed aanpakt; zelfmonitoring en zelfevaluatie)

Het is van essentieel belang om deze functies te ontwikkelen tijdens de periode dat kinderen onze school bezoeken, omdat na de adolescentie de vaardigheden niet verder worden ontwikkeld. Een kind tussen 5 en 8 jaar ontwikkelt zich bijvoorbeeld het sterkst als het om de vaardigheid 'plannen' gaat.

De laatste competentie die belangrijk is voor het zelfsturend leren is het '**samenwerkend leren**'. Het doel hiervan is om van anderen te leren en om anderen te helpen bij hun leerproces. Naast het individuele werk en af en toe wat competitie tussen kinderen, helpt de coöperatieve onderwijsleersituatie kinderen verder om 'samenwerkend leren' te ontwikkelen. Dit gebeurt in tweetallen of groepjes en hiervoor moet aan vijf voorwaarden worden voldaan: **positieve wederzijdse afhankelijkheid, individuele verantwoordelijkheid, uitwisselen van ideeën en informatie, naast inhoudelijke leerdoelen ook sociale leerdoelen stellen en het groepsproces moet regelmatig worden geëvalueerd**. Wij vinden het samenwerkend leren belangrijk, omdat het leerresultaten en sociale relaties verbetert. Het zet aan tot actief en constructief leren en benut de verschillen in de klas. Hiermee maak je op een positieve manier gebruik van de verschillen.

Doelen 2019-2023

De komende vier jaren stellen we ons als doel alle voorwaarden te scheppen om de stappen te maken naar zelfsturend leren. Hierbij is het essentieel dat directe instructie en actief leren niet tegenover elkaar komen te staan, ze moeten elkaar aanvullen. Hoe minder ervaring kinderen hebben, hoe meer ondersteuning ze nodig hebben in het leerproces en hoe meer ze moeten leren plannen en zichzelf leren kennen. De eerste stap is bijvoorbeeld een klein ik-rapport met een concreet voor kinderen herkenbaar doel (ik werk netjes, ik zoek eerst zelf een oplossing, ik zet door als het moeilijk is, ik ben aardig voor anderen etc.).

De leerkracht kent verschillende rollen in de weg naar zelfsturend leren, waarbij gewisseld kan worden tussen 'de onderwijzer', 'de coach' en de 'friendly mediator'. Daarbij hanteert de leerkracht de volgende drie r'en:

- Richting: doelen, verwachtingen uitspreken
- Ruimte: mogelijkheid om je op je eigen manier te ontwikkelen en toegang tot de middelen die daarvoor nodig zijn
- Ruggesteun: herkennen en erkennen dat het kind zijn best doet en vooral inzet en vooruitgang waarderen naast de resultaten

De leerkracht zorgt dat kinderen altijd aan het werk kunnen en in het team zorgen we dat leren van elkaar het uitgangspunt is.

Partnerschap met ouders: betrokkenheid, bron van kennis en zeggenschap

Ouders worden betrokken bij de leerlijn en de ontwikkeling van hun kind. Hierin staan ontwikkeling op onze 8 ontwikkelgebieden, onderwijsbehoeften en resultaten centraal. Ouders wordt ook gevraagd een rol te vervullen ter ondersteuning van de school en nemen hierbij plaats in een themagroep aangestuurd door een van de ouderraad leden. Daarnaast hebben ouders zeggenschap in de school. Dit kan organisatorisch via de ouderraad of beleidsmatig via de medezeggenschapsraad. De komende vier jaar staat de ontwikkeling van rapportage en het contact met ouders / kind centraal. Het rapport / portfolio bevat aan het eind:

- Harde cijfers (CITO grafieken, ontwikkeling in de leerlijn Exova / taalkasten)
- Zachte cijfers (ZIEN, ik rapport, Kindgesprekken, observaties)
- Eigen werk (bewijsbladen, portfolio, waar je als kind trots op bent)

3. Basis- en extra ondersteuning binnen Lauwers & Eems

Overeenkomstig het Referentiekader Passend Onderwijs omschrijven we basisondersteuning als het door het samenwerkingsverband afgesproken geheel van preventieve en lichte curatieve interventies die de school binnen haar onderwijsstructuur planmatig en op een

overeengekomen kwaliteitsniveau, eventueel met samenwerkende ketenpartners, uitvoert. In het ontwikkelperspectief van de leerling staat de onderwijsbehoefte van de leerling beschrijven. De onderwijsbehoefte geeft aan wat hij/zij nodig heeft om te leren en zich te kunnen ontwikkelen binnen onze school. Wij proberen aan deze onderwijsbehoeften tegemoet te komen en bieden daarvoor een bepaalde mate van ondersteuning. Wanneer een kind specifieke onderwijsbehoeften heeft waarin wij niet direct kunnen voorzien, kunnen wij ondersteuning vragen bij het Ondersteuningsteam. De geboden ondersteuning kan praktisch van aard zijn, maar ook intensieve vormen van begeleiding binnen onze school omvatten. Ook een verwijzing naar een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Binnen ons samenwerkingsverband Passend Onderwijs zijn afspraken gemaakt over de minimaal te bieden ondersteuning (basisondersteuning) en extra ondersteuning.

Basisondersteuning binnen Passend Onderwijs Groningen:

De basisondersteuning geeft aan welke mate van ondersteuning aan kinderen wordt geboden binnen de eigen school. De actuele afspraken over te bieden basisondersteuning zijn als bijlage opgenomen bij het Ondersteuningsplan 2019-2023.

(www.passendonderwijsgroningen.nl).

Extra ondersteuning binnen Passend Onderwijs Groningen

De extra ondersteuning wordt binnen onze samenwerkingsverband vorm gegeven door middel van arrangementen en worden door de school aangevraagd bij het Ondersteuningsteam. De arrangementen worden ingezet binnen het regulier basisonderwijs. Arrangementen worden jaarlijks bijgesteld naar aanleiding van evaluatie en behoefte van de scholen.

4. Welke ondersteuning kan de basisschool bieden

4.1. Kernkwaliteiten Samenwerkingsverband 20.01

Hieronder het overzicht ten aanzien van de geboden basisondersteuning binnen de scholen waarover binnen het samenwerkingsverband de afspraken zijn gemaakt. Als algemene

voorwaarde wordt gesteld dat de scholen over een basisarrangement van de inspectie beschikken.

De vier aspecten	13 Kernkwaliteiten van basisondersteuning (samenwerkingsverband 20.01)
Preventieve en licht curatieve interventies	1. De leerlingen ontwikkelen zich in een veilige omgeving.
	2. Voor leerlingen die structureel een onderwijsaanbod nodig hebben op een ander niveau is een ontwikkelingsperspectiefplan opgesteld.
De onderwijs ondersteuningsstructuur	3. De scholen hebben een effectieve (interne) onderwijs ondersteuningsstructuur.
	4. De leerkrachten, ib-ers en directeuren werken continu aan hun handelingsbekwaamheid en competenties.
	5. De school organiseert effectief multidisciplinair overleg gericht op de leerlingenondersteuning.
	6. De ouders en leerlingen zijn actief betrokken bij het onderwijs.
Planmatig werken	7. De school heeft continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen.
	8. De school werkt opbrengst- en handelingsgericht aan de ontwikkeling van leerlingen.
	9. De school voert beleid op het terrein van de leerling ondersteuning.
Kwaliteit van basisondersteuning	10. De school werkt met effectieve methoden en aanpakken.
	11. De school evalueert jaarlijks de effectiviteit van de leerling ondersteuning en opbrengsten.
	12. De school draagt leerlingen zorgvuldig over.

	13. De school heeft jaarlijks haar ondersteuningsprofiel (SOP) vastgesteld.
--	---

4.2. Basisondersteuning binnen onze school

Voldoen we aan de afspraken die gemaakt zijn?

In deze paragraaf geven we aan in welke mate wij voldoen aan de basisondersteuning en hoe wij vorm geven aan de afspraken die gemaakt zijn binnen het samenwerkingsverband 20.01. Jaarlijks (uiterlijk datum invullen) wordt de geboden basisondersteuning door ons geïnventariseerd middels het invullen van de checklist ikinstrument basisondersteuning. In de bijlage vindt u de laatste bevindingen van onze school.

Als algemene voorwaarde is gesteld dat alle scholen voldoen aan het door de inspectie vastgestelde basisarrangement. Binnen dit arrangement vallen scholen waarvan de inspectie geen tekortkomingen heeft vastgesteld, die noodzaken tot verscherpt toezicht. Voldoet de school niet aan deze algemene voorwaarde, dan voldoet de school ook niet aan de basisondersteuning.

A. Onze school voldoet aan het door de inspectie vastgestelde basisarrangement.

Laatste inspectiebezoek / audit : maart 2015

Arrangement : basis

Evt. opmerkingen : -

Om de basiskwaliteit van basisondersteuning te kunnen vaststellen is het criterium eveneens het toezichtkamer van de inspectie, met als minimumnorm voor basiskwaliteit:

- Onderwijsproces: Zicht op ontwikkeling en Didactisch handelen zijn tenminste voldoende en niet meer dan één van de andere standaarden is onvoldoende.
- Schoolklimaat: veiligheid is tenminste voldoende.
- Onderwijsresultaten: leerresultaten zijn tenminste voldoende.
- Zicht op Ontwikkeling en Didactisch handelen zijn tenminste voldoende en niet meer dan één van de andere standaarden is onvoldoende
- Schoolklimaat: veiligheid is tenminste voldoende

- Onderwijsresultaten: leerresultaten zijn tenminste voldoende
- De basiskwaliteit van onze school is wel op orde.

B. Onze school voldoet op basis van de checklist aan de vastgestelde basisondersteuning

C. Voor een adequate uitvoering van de ondersteuning van alle leerlingen hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- De leerkracht is (primair) verantwoordelijk voor de ontwikkeling van alle leerlingen in zijn/haar groep. Met hulpvragen kan de leerkracht terecht bij de intern begeleider. De intern begeleider (ib-er) is de ondersteuner van de leerkracht als het gaat om het aanreiken van kennis en vaardigheden aan de leerkracht om het werk in de klas te optimaliseren. Er is minimaal 3 x per jaar per groep een leerlingbespreking door leerkracht en ib-er.
- De vorderingen van de leerlingen worden gevolgd door middel van observatie tijdens de lessen en het analyseren van het dagelijks werk. Daarnaast maken we gebruik van:
 - a. Methodegebonden toetsen
 - b. Methodeonafhankelijke toetsen Leerlingvolgsysteem CITO
 - c. Methodeonafhankelijke eindtoetsing (De centrale eindtoets)
 - d. Kleuterontwikkeling: DORR, combinatie van weekplanning met de kleine zorgcyclus voor dagelijkse evaluatie, analyse en planning.
 - e. Didactisch onderzoek door leerkracht of ib-er
- Extra ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben op basis van:
 - a. Waarnemen: evalueren en signaleren (o.a. middels methodetoetsen, methodeonafhankelijke toetsen, observatie, leerlingvolgsysteem)
 - b. Begrijpen: vaststellen onderwijsbehoeften (groepsoverzicht)
 - c. Plannen: clusteren op onderwijsbehoeften/instructie en opstellen en uitvoeren groepsplan /hulplan
 - d. Realiseren: uitvoeren van het plan en de individuele handelingsplannen

Deze extra ondersteuning wordt planmatig weg gezet door middel van kwaliteitsdocumenten en de kleine zorgcyclus.

- Handelingsgericht werken:

- a. Er wordt planmatig gewerkt aan concrete doelen
 - b. De wisselwerking en afstemming tussen school, ouders en kind is van belang om tot samenwerking te komen.
 - c. Onderwijs- en opvoedbehoeften van leerlingen staan centraal.
 - d. Er is aandacht voor positieve aspecten van leerlingen, leerkrachten en ouders
- Betrokkenheid van ouders bij de planmatige uitvoering van de ondersteuning aan leerlingen;
 - Gestructureerde en planmatige extra ondersteuning voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, zo nodig in een eigen leerlijn/OPP
- D. Onze school werkt aan de 9 indicatoren van Goed Onderwijs (Kijkwijzer).
- *Pedagogisch handelen*
Het pedagogisch klimaat is in alle groepen ondersteunend en veilig. Het stimulerende element van het pedagogisch klimaat is duidelijk waar te nemen.
 - *Onderwijstijd*
De onderwijstijd wordt efficiënt gebruikt. Er gaat weinig tijd verloren bij aanvang of hervatting van de lessen. Ook tijdens de les gaat er nauwelijks onderwijstijd verloren.
 - *Taakgerichte werksfeer en omgaan met uitgestelde aandacht*
In alle groepen heeft de leerkracht overzicht en overwicht en hanteert hij/zij een doelmatig klassenmanagement. De systematiek voor uitgestelde aandacht wordt in alle groepen uitgevoerd conform de schoolregels.
 - *Activerende directe instructie*
We zien schoolbreed dat leerkrachten duidelijke doelen stellen en dit delen met de kinderen. Een duidelijke uitleg zien we overal evenals het gebruik van didactische hulpmiddelen, evenals het samen met kinderen praten en oplossingsstrategieën bespreken. Dit laatste kan nog verder ontwikkeld worden.
 - *Strategieën voor denken en leren*
In aansluiting op het vorige punt is dit een onderdeel dat in ontwikkeling is. Kinderen laten reflecteren op hun strategie en op hun (schriftelijk) werk en de controle daarop zijn ontwikkelitem.
 - *Systematisch volgen van vorderingen*
Dat zien we in alle groepen gebeuren.

- *Afstemming instructie en verwerking*
Dat zien we in alle groepen gebeuren.
- *Leerlingen zijn actief betrokken*
In veel gevallen zien we dat in de groepen terug.
- *Verantwoordelijkheid leerlingen voor organisatie en proces*
Leerkrachten benutten de mogelijkheid om leerlingen zelfstandig te laten (ver-)werken. In veel situaties zien we een coachende leerkracht.

Op basis van bovenstaande gegevens wordt ons schooljaarplan opgesteld met specifieke en algemene ontwikkelpunten.

Schoolspecifieke uitwerking van de basisondersteuning

In onderstaand overzicht beschrijven wij wat we boven de basisondersteuning aanvullend aanbieden én hoe we omgaan met arrangementen extra ondersteuning.

In het kader van preventieve en licht curatieve interventies maken wij gebruik van onderstaande items. Deze hebben we nodig om goed en tijdig te kunnen signaleren. Hierbij zijn –zeker bij extra ondersteuning- goede interne en externe afspraken van belang. Dat geldt dus voor het team, met ouders en zo nodig in overleg met ouders voor externe partijen, waaronder ons Bovenschools Ondersteuningsteam.

De volgende items worden gebruikt:

- het CITO leerlingvolgsysteem
- een kleutervolgsysteem, te weten DORR
- afspraken over ondersteuning en begeleiding van lln. binnen het team: hoe te handelen bij situaties die om vroegtijdig ingrijpen vragen signaleren (bijvoorbeeld een ondersteuningsplan op schoolniveau)

In het kader van ‘aanbod ondersteuning’ hanteren wij de afspraken die staan in het:

- plan voor sociale veiligheid, pedagogisch klimaat, burgerschap en integratie
- dyslexieprotocol
- dyscalculieprotocol
- protocol medische handelingen

Voor de sociaal emotionele ontwikkeling maken we gebruik van

- Signalering : ZIEN!
- Methode : Kwink

Methodieken op de vakken technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen

- Technisch Lezen : VLL, Vloeiend en Vlot, Estafette
- Begrijpend Lezen : Nieuwsbegrip XL
- Spelling : Taal actief 4
- Rekenen & Wiskunde : Rekening, Dagelijks rekenen, blokboek ajodakt, LDO-mappen
- Taal : Taal Doen!, Taalzee, schrijven van teksten, stellen van vragen

Voor de vakken Rekenen, Spelling en Begrijpend lezen hebben we de beschikking over diverse diagnostische hulpmiddelen en ortho-didactische methodieken.

4.3. Wat biedt onze school aanvullend op de basisondersteuning?

Naast de vaststaande afspraken zijn er scholen die aanvullend op de basisondersteuning iets extra's bieden.

Onze school biedt ten aanzien van preventieve interventies, aanbod van ondersteuning, bekwaamheid van leerkrachten, ondersteuningsstructuur of handelingsgericht werken het volgende aanbod aanvullend op de basisondersteuning:

Preventieve interventies:

- ✓ Inzet van onderwijsassistent en inzet vrijwilliger om kinderen extra te kunnen begeleiden
- ✓ Bareka (rekeninterventies)
- ✓ ZIEN vragenlijst kinderen groep 7/8

Aanbod van ondersteuning:

- ✓ Eigen leerlijnen
- ✓ Kinderen rekenen op hun eigen niveau, dit betekent dat ze soms ook in een andere groep werken
- ✓ Kinderen met dyslexie kunnen gebruik maken van Kurzweil

Bekwaamheid van leerkrachten:

- ✓ Rekenspecialist
- ✓ Taalspecialist
- ✓ Interne Coördinator Cultuureducatie
- ✓ Gedragsspecialist (KWINK coach en Rots & Water)
- ✓ Master SEN

Ondersteuningsstructuur:

Interne ondersteuning

- ✓ Er is een intern begeleider die gespecialiseerd is in kinderen met een complexe problematiek, educatief partnerschap en

Externe ondersteuning

- ✓ Er zijn korte lijnen met o.a. CJG en team 050

4.4. Hoe ziet de actuele verscheidenheid eruit op de school?

Op scholen bestaat een zekere verscheidenheid als het gaat om leerlingen die iets extra's vragen. Dat vraagt van de betreffende leerkrachten, maar ook van intern begeleider een extra inspanning. De vraag is of deze extra inspanning kan en moet worden omgezet in extra ondersteuning. De verscheidenheid wordt in beeld gebracht met het instrument: Verscheidenheidsindex (VI, in de bijlagen). Op deze wijze heeft de school inzicht in de ondersteuningsbehoefte van de leerlingen.

Toelating van een nieuwe leerling wordt bepaald op basis van de zorgzwaarte / ondersteuningsbehoefte van de klas, waarbij we ook de samenstelling van de klas (bijvoorbeeld een combinatiegroep) betrekken. Zie ook 4.5

4.5. Grenzen aan de zorg

We gaan er vanuit dat in beginsel alle leerlingen bij ons op school kunnen worden toegelaten. Toch kan het voorkomen dat, op basis van de verkregen informatie over de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling in relatie tot onze eigen schoolse mogelijkheden, er twijfels rijzen of wij wel op een voldoende verantwoorde wijze goed onderwijs kunnen bieden.

In een dergelijk geval treden wij in overleg met de ouders. Samen zullen we vervolgens zoeken naar oplossingen, eventueel met externe ondersteuning en hulp.

Belangrijke factoren die o.a. een rol spelen bij onze afweging om kinderen al dan niet toe te kunnen laten zijn:

- *De organisatie/differentiatiecapaciteit van de groep en de school.**
Het aantal leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften dat al aanwezig is in de groep
Gebrek aan opnamecapaciteit. Het kan zijn dat een groep zo vol is dat het plaatsen van nog een leerling in die groep het leer- en leefklimaat niet meer gewaarborgd kan worden.
- *Verstoring van rust en veiligheid.**
Als een leerling ernstige gedragsproblemen heeft, leidend tot herhaaldelijk ernstige verstoring van de rust en de veiligheid in de groep, dan is het niet meer mogelijk om kwalitatief goed onderwijs aan de gehele groep en aan het betreffende kind te bieden.
- *Wisselwerking tussen verzorging/behandeling en het onderwijs.**
Als een leerling een beperking heeft die een zodanige verzorging/behandeling vraagt dat daardoor het onderwijs aan de betreffende leerling en of voor de andere leerlingen onvoldoende tot zijn recht kan komen, is het niet meer mogelijk om kwalitatief goed onderwijs te bieden. Dit ondanks eventuele ambulante begeleiding vanuit het REC.
- *De deskundigheid en (specifieke) ervaring van het personeel.**
Onze leerkrachten zijn gewend om te gaan met verschillen tussen leerlingen. Maar het kan voorkomen dat niet iedere individuele leerkracht in voldoende mate tegemoet kan komen aan de onderwijsbehoeften van bepaalde leerlingen. Er zal dan overleg plaats vinden met de ouders om op zoek te gaan naar een meer passende onderwijsplek.
- *fysieke toegankelijkheid van het gebouw en de materiële situatie van de school.**
Het kan voorkomen dat wij het niet verantwoord achten om een leerling onderwijs op onze school te laten volgen, omdat wij vinden dat er een te groot gat zit tussen dat wat het kind nodig heeft aan goede begeleiding en ondersteuning én datgene wat wij kunnen bieden, ook met eventuele extra externe hulp en ondersteuning. De leerling zal dan niet worden toegelaten.

De school evalueert regelmatig waar de grenzen liggen in de verantwoordelijkheid die de school kan dragen. Deze grenzen worden met de betreffende ouders goed besproken.

Het kan zijn dat de school slechts een beperkte periode passend onderwijs kan bieden. Bijvoorbeeld alleen in de onderbouw. Wij verwachten daarin ook van ouders dat zij hierin meebewegen. Op onze school is veel mogelijk, maar de school bepaalt voor elke individuele leerling of dit de hele schoolperiode kan. Bij toelating gaat het dus altijd om een individuele beslissing. In algemene zin is er dan ook geen advies te geven over welke leerlingen wel en welke leerlingen niet toelaatbaar zijn. Hierin beslist de directeur.

De zorgplicht Passend Onderwijs verplicht ons als school de ouders vervolgens te ondersteunen bij het zoeken naar goed passend onderwijs voor het betreffende kind. Dit kan zijn op een andere basisschool, dan wel een school voor speciaal basisonderwijs of een school voor speciaal onderwijs.

Bij leerlingen die verstoring van de rust en veiligheid op school veroorzaken handelen wij volgens het bovenscholts beleidsdocument 'Toelating, schorsing en verwijdering'. Deze is op de website van het schoolbestuur te vinden: www.lauwerseneems.nl

Het antwoord op de vraag: Wat kunnen wij niet meer zelf, ook niet met hulp van extern deskundigen, binnen de bestaande schoolcontext geeft aan wat de grenzen aan de extra ondersteuning zijn van het team.

NB. Bij de met * aangegeven punten beslist de directeur.

5. Extra Ondersteuning

De definitie van Extra Ondersteuning is dat de onderwijsbehoeften van het kind dermate intensief en complex zijn, dat deze meer dan de (aanvullende) basisondersteuning op een school vragen. Onze school kan voor Extra Ondersteuning een beroep doen op het Ondersteuningsteam. Het schoolbestuur biedt Extra Ondersteuning aan in de vorm van arrangementen. Deze worden ingezet binnen het regulier onderwijs.

De arrangementen worden aangevraagd bij het Ondersteuningsteam en beoordeeld aan de hand van de onderwijsbehoeften van het kind of de groep. Het actuele aanbod van arrangementen is te vinden op (benoemen).

Voor deze leerlingen heeft de school een OntwikkelingsPerspectiefPlan (OPP) opgesteld. Voor de onderstaande onderwijsbehoeften doen wij een beroep op de arrangementen extra ondersteuning om hierin een passend aanbod te bieden binnen de school:

- (Hoog)begaafde leerlingen met een hulpvraag waaraan in de klassensituatie niet tegemoet gekomen kan worden, kunnen aangemeld worden bij de Plusklas
- Indien noodzakelijk voor de ontwikkeling van leerlingen worden andere producten uit het Arrangementboek van L&E gebruikt.

Indien sprake is van onderwijsbehoeften van kinderen welke wij niet waar kunnen maken (vanwege te kort aan speciale kennis of vaardigheden en/of wel extra externe ondersteuning), dan verwijzen wij eventueel naar een andere reguliere basisschool of school voor Speciaal (Basis) Onderwijs. Zie ook paragraaf 4.5 “Grenzen aan zorg.”

Binnen L&E is de route beschreven hoe we handelen als de basis- en aanvullende ondersteuning voor een leerling onvoldoende blijkt te zijn (zie Arrangementenboek L&E)

6. Ambities van de school

Naast de ondersteuning die we op dit moment bieden, heeft onze school ambities welke we de komende periode willen realiseren.

Onze ambities ten aanzien van het bieden van aanvullende of extra ondersteuning zijn:

- We werken planmatig voortdurend aan het verbeteren en ontwikkelen van het pedagogisch didactisch handelen (zie ook 4.2.1 C). Dit met name om de basis verder te verbreden / verdiepen.

- Kinderen nog beter opvangen, begeleiden en helpen welke gedragsproblematiek of gedragsstoornis hebben. Dit kan door leerkrachten te scholen.

De verwijzing naar het SBO is bij ons ver onder het landelijke gemiddelde.

Onze ambities ten aanzien van het bieden van passende ondersteuning waarvoor we nu nog verwijzen naar het Speciaal (Basis) Onderwijs zijn:

- Kinderen op school houden die cognitief laag scoren in combinatie met gedragsproblematiek of fysieke problemen.
- Kinderen met meervoudige aandoeningen een passend aanbod bieden.